

Wykaz skrótów

List of abbreviations

- ABGB – Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, austriacki kodeks cywilny z 1811 r.
- AG – Archivio Giuridico „Filippo Serafini”
- AJPh – „The American Journal of Philology”
- ANKr. – Archiwum Narodowe w Krakowie
- ANRW – *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur Roms im Spiegel der neuern Forschung*, Berlin–New York 1972 ff.
- App. – Appianus, *Romaika – Historia rzymska*
- Arist. *de part. anim.* – Aristoteles, *Peri zoon genesos – O rozmnażaniu się zwierząt*
- Arist. EN – Aristoteles, *Ethica Nikomacheia – Etyka nikomachejska*
- Arist. *met.* – Aristoteles, *Ta meta ta physika – Metafizyka*
- Arist. *rhet.* – Aristoteles, *Techne rhetorike – Retoryka*
- Arist. *soph. elench.* Aristoteles, *Peri sophistikon elenchon – O dowodach sofistycznych*
- Arist. *top.* – Aristoteles, *Topika – Topiki*
- Artykuły – B. Groicki, *Artykuły prawa majdeburskiego*, opr. K. Koranyi, „Biblioteka Dawnych Polskich Pisarzy-Prawników”, t. 2, Warszawa 1954
- ASang. rkps – Archiwum Narodowe w Krakowie, Archiwum Sanguszków, rękopis
- auct. ad Her.* – *De ratione dicendi ad C. Herennium libri IV – O wymowie do Gaiusa Herenniusa* ks. 4
- B.Czart. – Biblioteka Czartoryskich
- BGB – *Bürgerliches Gesetzbuch*, niemiecki kodeks cywilny z 1896 r.
- BIDR – *Bullettino dell’Istituto di Diritto Romano „Vittorio Scialoja”*
- Brill’s New Pauly* – *Brills’s New Pauly. Encyclopedia of the Ancient World. Antiquity*, Leiden–Boston 2002 ff.
- C.Th. – *Codex Theodosianus*, wyd. *Theodosiani libri XVI cum constitutionibus Sirmondianis et leges novellae ad Theodosianum pertinentes*, ed. Th. Mommsen, P.M. Meyer, Berolini 1905, repr. Berlin 1970
- Cic. *acad.* – Marcus Tullius Cicero, *Academica – Pisma akademickie*
- Cic. *ad Att.* – Marcus Tullius Cicero, *Epistulae ad Atticum – Listy do Attyka*
- Cic. *Brut.* – Marcus Tullius Cicero, *Brutus sive de Claris oratoribus – Brutus, czyli o sławnych mówcach*
- Cic. *de amicit.* – Marcus Tullius Cicero, *Laelius de amicitia – Leliusz, o przyjaźni*
- Cic. *de re publ.* – Marcus Tullius Cicero, *De re publica – Rzeczpospolita*
- Cic. *de div.* – Marcus Tullius Cicero, *De divinatione – O wróżbiarstwie*
- Cic. *de domo* – Marcus Tullius Cicero, *De domo sua – O swoim domu*
- Cic. *de fin.* – Marcus Tullius Cicero, *De finibus bonorum et malorum – Największe dobro i zło*
- Cic. *de inv.* – Marcus Tullius Cicero, *De inventione – O wynajdowaniu treści*
- Cic. *de leg.* – Marcus Tullius Cicero, *De legibus – O prawach*
- Cic. *de off.* – Marcus Tullius Cicero, *De officiis – O powinnościach*
- Cic. *de nat. deor.* – Marcus Tullius Cicero, *De natura deorum – O naturze bogów*

- Cic. *de orat.* – Marcus Tullius Cicero, *De oratore, O mówcy*
 Cic. *orat.* – Marcus Tullius Cicero, *Orator – Mówca*
 Cic. *part. orat.* – Marcus Tullius Cicero, *Partitiones oratoriae – Kategorie retoryczne*
 Cic. *pro Arch.* – Marcus Tullius Cicero, *Pro Archia poeta – W obronie poety Archiasza*
 Cic. *pro Mur.* – Marcus Tullius Cicero, *Pro Murena – W obronie Mureny*
 Cic. *Tusc.* – Marcus Tullius Cicero, *Tusculanae disputationes – Rozprawy tuskulańskie*
 CPH – „Czasopismo Prawno-Historyczne”
 D. – *Digesta. Corpus Iuris Civilis*, vol. I, ed. P. Krüger, Th. Mommsen, R. Schoell, W. Kroll, Berlin 1970
 dep. – depozyt
 Diog. Laert. – Diogenes Laertios, *Philosophon bion kai dogmaton synagoge – Żywoty i poglądy słynnych filozofów*
 Diom. *de arte gram.* – Diomedes, *Ars grammatica – Sztuka poprawnego mówienia i pisania*
 dok.dep. – dokument depozytowy
 Dz.U. – Dziennik Urzędowy
 Dz.U.M.S.W. – Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RG1. – Reichsgesetzblatt
 PGS. – Politische Gesetzessammlung
 Dz.U.Z.C.Z.W. – Dziennik Urzędowy Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich
 Dz.U.Z.T.P.E. – Dziennik Urzędowy Zarządu Terenów Przyfrotnowych i Etapowych
 FIRA – *Fontes Iuris Romani Antiqui. Pars prior: Leges et negotia*, ed. C.G. Bruns, Tubingae 1909
 FP – Forum Prawnicze
 Gal. – Galenos, *Eisagoge logike – Wstęp do logiki*
 Gell. – Aulus Gellius, *Noctes Atticae – Noce attyckie*
 Heck – *Archiwa miejskie księstw oświęcimskiego i zatorskiego*, wyd. W. Heck, Kraków 1891
 Heumann-Seckel – *Handlexikon zu den Quellen des römischen Rechts in neunter Auflage, neu bearbeitet von Dr. E. Seckel*, Jena 1914
 Hor. *ep.* – Quintus Horatius Flaccus, *Epistulae – Listy*
 Hor. *serm.* – Quintus Horatius Flaccus, *Sermones – Gawędy*
 HSCP – „*Harvard Studies in Classical Philology*”
 Isid. *etym.* – Isidorus Hispalensis, *Etymologiarum libri XX – Etymologii ks. 20 (= Origines – Początki)*
 IURA – „*Iura. Rivista internazionale di diritto romano e antico*”
 JRS – „*The Journal of Roman Studies*”
 KDM 3 – *Kodeks Dyplomatyczny Małopolski*, t. 3, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1887
 KDM 5 – *Materiały do Kodeksu Dyplomatycznego Małopolski*, t. 5, depozyt w Pracowni Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Średniowieczu
 KDMK I.1 – *Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa (1257–1506)*, cz. I.1, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1879
 KH – „*Kwartalnik Historyczny*”
 Lewis-Short – Ch.T. Lewis, Ch. Short, *A Latin Dictionary: Founded on Andrews' Edition of Freund's Latin Dictionary: Revised, Enlarged, and in Great Part Rewritten by Charlton T. Lewis, Ph.D. and Charles Short*, Oxford 1958
 Liddell & Scott – H.G. Liddell, R. Scott, *A Greek – English Lexicon, a New Edition Revised and Augmented throughout by Sir H.S. Jones with the Assistance of R. McKenzie*, Oxford 1961
 lit. – literatura
 Liv. – Titus Livius, *Ab urbe condita libri – Dzieje Rzymu od założenia miasta*
 Macrob. – Ambrosius Theodosius Macrobius, *Saturnalia – Rozmowy w okresie Saturnaliów*
 MBiecz – *Materiały do historii miasta Biecza (1361–1632)*, oprac. F. Bujak, Kraków 1914
 MK – Archiwum Główne Akt Dawnych, Metryka Koronna
 MLublin – *Materiały do historii miasta Lublina 1317–1792*, oprac. J. Riabinin, Lublin 1937
 M.P. – „*Monitor Polski*”
 mps – maszynopis
 MRPS – *Matricularium Regni Poloniae summaria*, ed. T. Wierzbowski, pars III, IV, Varsoviae 1908, 1910–1917

- NNDI – *Novissimo Digesto Italiano*, Torino 1957 ff.
- NTA – Naczelny Trybunał Administracyjny
- OIR – „Orbis Iuris Romani. Journal of Ancient Law Studies”
- Pal. – O. Lenel, *Palingenesia Iuris Civilis. Iuris consultum reliquiae quae Iustiniani Digestis continentur ceteraque iuris prudentiae civilis fragmenta minora secundum auctores et libros disposuit Otto Lenel*, Acc. Lorenz E. Sierl, *Supplementum*, vol. I–II, Leipzig 1889, ed. II, Graz 1960
- Pindar *nem.* – Pindaros, *Epinikia Nemeis* – *Pieśni Nemejskie na cześć zwycięstwa na igrzyskach*
- Plat. *apol.* – Platon, *Apologia* – *Apologia*
- Plat. *Charm.* – Platon, *Charmides*
- Plat. *ep. 7* – Platon, *Epistula 7 – List VII*
- Plat. *Gorg.* – Platon, *Gorgias* – *Gorgiasz*
- Plat. *Krat.* – Platon, *Kratylos*
- Plat. *Lach.* – Platon, *Laches*
- Plat. *Men.* – Platon, *Menou*
- Plat. *Parm.* – Platon, *Parmenides*
- Plat. *Phaedo* – Platon, *Phaidon* – *Fedon*
- Plat. *Phaedr.* – Platon, *Phaidros* – *Fajdros*
- Plat. *Phileb* – Platon, *Philebos* – *Fileb*
- Plat. *polit.* – Platon, *Politeia* – *Reczpospolita*
- Plat. *Prot.* – Platon, *Protagoras*
- Plat. *Soph.* – Platon, *Sophistes* – *Sofista*
- Plat. *symp.* – Platon, *Symposion* – *Uczta*
- Plat. *Theait.* – Platon, *Theaitetos* – *Teajtjet*
- Plat. *Tim.* – Platon, *Timaios* – *Timajos*
- Plaut *aul.* – Titus Maccius Plautus, *Aulularia* – *Skarb*
- Plaut. *bacch.* – Titus Maccius Plautus, *Bacchides* – *Siostry*
- Plin. NH – Gaius Plinius Secundus (Maior), *Historia naturalis* – *Historia naturalna*
- Plut. *Aem.* – Plutarchos, *Bioi paralleloi. Aemilius Paullus* – *Żywoty równoległe. Żywot Emiliusza Paulusa*
- Plut. *Cato Mai.* – Plutarchos, *Bioi paralleloi. Cato Maior* – *Żywoty równoległe. Żywot Katona Starszego*
- Plut. *Pomp.* – Plutarchos, *Bioi paralleloi. Pompeius* – *Żywoty równoległe. Żywot Gnejusza Pompejusza*
- Plut. *Sul.* – Plutarchos, *Bioi paralleloi. Sulla* – *Żywoty równoległe. Żywot Korneliusz Sulli*
- Polib. – Polybios, *Historiai* – *Dzieje*
- Porządek – B. Groicki, *Porządek sądów i spraw miejskich prawa majdeburskiego w Koronie Polskiej*, opr. K. Koranyi, „Biblioteka Dawnych Polskich Pisarzy-Prawników”, t. 1, Warszawa 1953
- PPiSMK I.1 – *Prawa, przywileje i statuta miasta Krakowa (1507–1795)*, t. I, z. 1 (1507–1586), wyd. F. Piekosiński, Kraków 1885
- Quint. *inst.* – Marcus Fabius Quintilianus, *Institutio oratoria* – *Kształcenie mówcy*
- Res gest.* – Gaius Iulius Caesar Octavianus, *Index rerum a se gestarum* – *Wykaz czynów własnych*
rkps – rękopis
- RHD – „Revue Historique de droit français et étranger”
- SDHI – „Studia et Documenta Historiae et Iuris”
- Sext. *Empir. adv. math.* – Sekstos Empeirikos, *Pros mathematicus* – *Przeciwko uczonym*
- Sext. *Empir. Pyrrh.* – Sekstos Empeirikos, *Pyrroneioi hypotyposesis* – *Zarysy pyrońskie*
- SHGKr. – *Słownik historyczno-geograficzny Małopolski w średniowieczu. Województwo krakowskie*, t. I, z. 2, red. J. Wiśniewski, Wrocław 1985
- Strab. *geogr.* – Strabon, *Geographika* – *Geografia*
- Suet. *Aug.* – Gaius Suetonius Tranquillus, *De vita Caesarum. Divus Augustus* – *Żywoty cesarów: Boski August*
- Suet. *Nero* – Gaius Suetonius Tranquillus, *De vita Caesarum. Nero* – *Żywoty cesarów: Neron*

- Suet. *Tib.* Gaius Suetonius Tranquillus, *De vita Caesarum. Tiberius* – *Żywoty cesarów: Tyberiusz*
 SVF – H. von Arnim, *Stoicorum Veterum Fragmenta*, Lipsiae 1903
 SWPN – Sąd Wyższy Prawa Niemieckiego, archiwalia w ANKr.
 SZIM – P. Szczerbic, *Ius municipale, to jest prawo miejskie majdeburskie nowo z łacińskiego i z niemieckiego na polski język z pilnością i wiernie przełożone*, wyd. G.M. Kowalski, „Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia”, t. XX, Kraków 2011
 szp. – szpalta
 TR – „Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis”
 Tytuły – B. Groicki, *Tytuły prawa majdeburskiego*, opr. K. Koranyi, „Biblioteka Dawnych Polskich Pisarzy-Prawników”, t. 3, Warszawa 1954
 Val. Max – Valerius Maximus, *Factorum et dictorum memorabilium libri IX – Czyny i słowa godne pamięci*
 Varr. *de re rust.* – Marcus Terentiu Varro, *De re rustica – O gospodarstwie wiejskim*
 Varr. L.L. – Marcus Terentiu Varro, *De lingua Latina – O języku łacińskim*
 VC I.1 – *Volumina Constitutionum*, t. I, vol. 1, wyd. W. Uruszczak, współpraca I. Dwornicka, Warszawa 1996
 Vell. Pat. – Velleius Paterculus, *Historia Romana – Historia rzymska*
 VL, t. IX – *Volumina Legum*, t. IX, Wydawnictwo Komisji Prawniczej Akademii Umiejętności w Krakowie, Nakładem Akademii Umiejętności, Kraków 1889
 Vorsokr. – *Die Fragmente der Vorsokratiker. Griechisch und Deutsch* von Hermann Diels, Hg. Walther Kranz, 12. Aufl., Bd. 1 Dublin–Zürich 1971, Bd. 2 Dublin–Zürich 1966
 Xen. *mem.* – Ksenophon, *Apomnemoneumata – Wspomnienia o Sokratesie*
 ZDM 2 – *Zbiór dokumentów małopolskich*, cz. 2, wyd. S. Kuraś, Warszawa 1963
 ZNUJ – „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Prawnicze”
 ZNUŁ – „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”
 ZSS RA – „Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Romanistische Abteilung”